

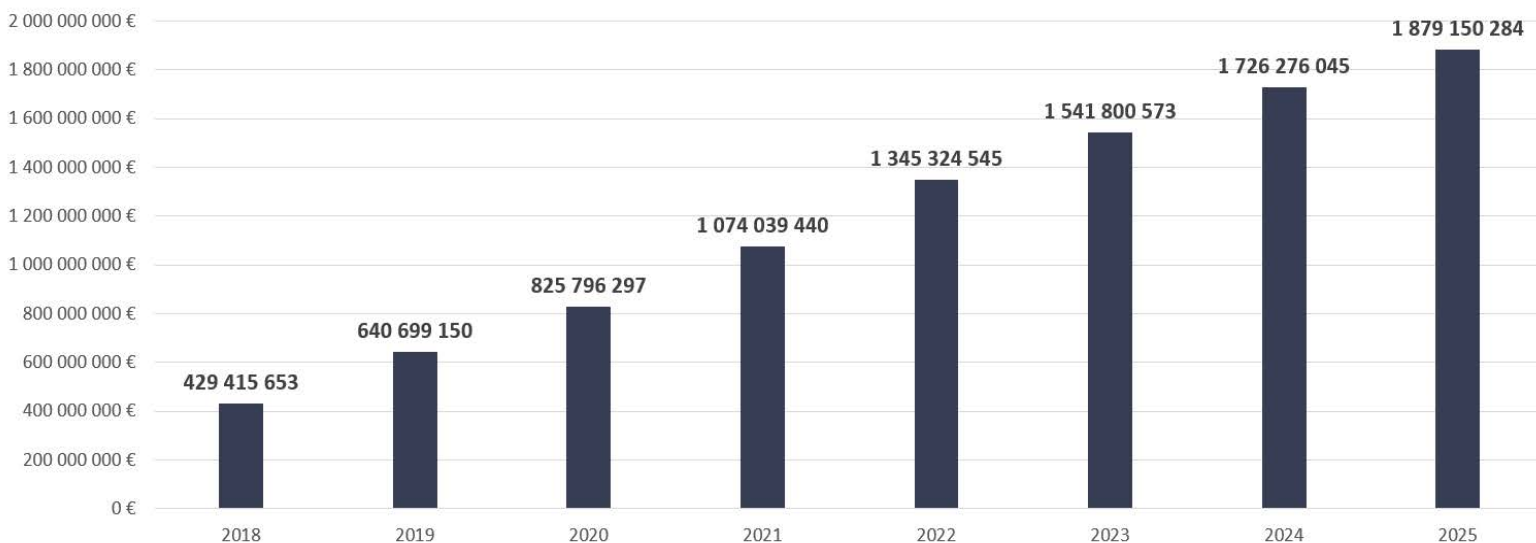
Zrozumiteľne o smerovaní ekonomiky

07/2026

www.klub500.skwww.linkedin.com/company/klub-500

Ekonomika · Trendy · Analýzy

I. GRAF TÝŽDŇA

Hromadenie výnosov z predaja emisných kvót
na bežných účtoch Enviromfodu

Zdroj: Výročné správy EF

EMISNÉ MILIARDY LEŽIA NA
ÚČTOCH. SLOVENSKÝ PRIEMYSEL
MEDZITÝM STRÁCA
KONKURENCIESCHOPNOSŤ

Slovenský priemysel dnes čelí jednej z najväčších skúšok svojej konkurencieschopnosti za posledné desaťročia. Vysoké ceny energií, rastúce regulačné náklady a tlak globálnej konkurencie postupne znižujú schopnosť priemyselných podnikov vyrábať na Slovensku za porovnateľných podmienok ako ich konkurenti v okolitých krajinách. Paradoxom pritom je, že štát má k dispozícii historicky najvyššie zdroje určené práve na zmiernenie týchto dopadov, no namiesto návratu do produktívnej časti

ekonomiky sa aj naďalej hromadia na účtoch Environmentálneho fondu.

Najnovšie údaje o hospodárení Enviromfodu za rok 2025 ukazujú mimoriadne znepokojivý trend. Na účtoch fondu sa ku koncu roka nachádzalo takmer 1,98 miliardy eur, pričom až 1,88 miliardy eur predstavovali nahromadené výnosy z predaja emisných kvót. Až 95 % všetkých prostriedkov na účtoch Enviromfodu tvorili nevyužitý príjmy z emisných povoleniek.

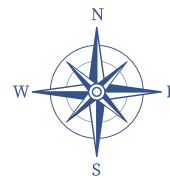
Ide o sumu, ktorá nemá v histórii Slovenska obdobu. Ešte v roku 2018 bolo na účtoch Enviromfodu približne 549 miliónov eur, dnes ide už takmer o dve

Diana Motúzová

motuzova@klub500.sk

+421 903 259 633

Zrozumiteľne o smerovaní ekonomiky

07/2026

www.klub500.skwww.linkedin.com/company/klub-500

Ekonomika • Trendy • Analýzy

miliardy. Samotné nahromadené výnosy z emisných kvót sa za sedem rokov zvýšili zo 429 miliónov eur na 1,88 miliardy eur.

To zároveň odhaľuje podstatu problému slovenskej klimatickej politiky. Európsky systém emisných kvót bol vytvorený s cieľom motivovať k dekarbonizácii, ale zároveň umožniť členským štátom zmierňovať negatívne ekonomické dopady transformácie na priemysel. Slovensko však výnosy z emisných povoleniek vo veľkej miere nevracia späť do ekonomiky. Namiesto toho ich kumuluje v Environmentálnom fonde a využíva na krytie deficitov štátneho rozpočtu. Na tento problém upozornila aj Európska komisia v Správe o Slovensku 2026 v rámci jarného balíka Európskeho semestra, keď poukázala na pretrvávajúci nesúlad medzi príjmami z EU ETS a skutočnými výdavkami na opatrenia v tejto oblasti, ktorý odráža nízku mieru čerpania zdrojov a ich obmedzený návrat späť do ekonomiky a priemyslu.

Dáta hovoria jasne. V roku 2025 dosiahli čisté príjmy Envirofondu 434 miliónov eur, z čoho samotný predaj emisných kvót tvoril takmer 270 miliónov eur. Výdavky bez Modernizačného fondu však predstavovali len približne 270 miliónov eur. Napriek rekordným príjmom tak fond opäť skončil s výrazným prebytkom hospodárenia.

Kľúčové však je, kam tieto peniaze nesmerujú. Najviditeľnejším príkladom je systém kompenzácií nepriamych nákladov CO₂ pre energeticky náročné podniky. Ide o

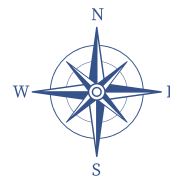
mechanizmus, ktorý Európska únia explicitne odporúča členským štátom využívať na ochranu konkurencieschopnosti priemyslu a prevenciu tzv. úniku uhlíka, teda presunu výroby mimo Európy do krajín s nižšími environmentálnymi nákladmi.

Európsky rámec štátnej pomoci umožňuje členským štátom použiť na tieto kompenzácie až 25 % výnosov z dražieb emisných povoleniek. Slovensko však ide opačným smerom. Vláda svojím minuloročným uznesením rozhodla, že v rokoch 2026 až 2028 pôjde na nepriame kompenzácie iba 11 % celkových príjmov z dražieb emisných kvót.

Samotná európska legislatíva pritom počíta aj so situáciou, že členský štát hranicu 25 % prekročí. V takom prípade musí vláda zverejniť osobitné zdôvodnenie, prečo podiel kompenzácií presiahol 25 % výnosov z aukcií. Nejde teda o absolútny limit, ale skôr o referenčný rámec, ktorý viaceré priemyselné ekonomiky EÚ v praxi využívajú. O to paradoxnejšie pôsobí skutočnosť, že slovenský štát pri rekordných zostatkoch na účtoch Environmentálneho fondu plánuje smerovať na kompenzácie len zlomok dostupných zdrojov.

Treba zároveň pripomenúť, že legislatíva už dnes umožňuje, aby polovica výnosov z emisných kvót smerovala mimo Environmentálneho fondu na projekty rezortov hospodárstva, pôdohospodárstva a

Zrozumiteľne o smerovaní ekonomiky

07/2026

www.klub500.skwww.linkedin.com/company/klub-500

Ekonomika • Trendy • Analýzy

dopravy. Druhá polovica však zostáva v systéme Envirofнду, teda je de facto pod envirorezortom, kde sa dlhodobo kumulujú nevyužitú miliardy zostatky. V situácii, keď sa na účtoch fondu nachádza takmer 1,9 miliardy eur z emisných kvót, vzniká legitímna otázka, či by väčšia časť týchto zdrojov nemala smerovať priamo na ochranu konkurencieschopnosti priemyslu, ktorý tieto náklady reálne znáša. Najmä ak európsky rámec explicitne umožňuje využívať významnú časť aukčných výnosov na kompenzácie nepriamych nákladov CO₂ a viaceré členské štáty tento priestor využívajú podstatne intenzívnejšie než Slovensko.

Napríklad v minulom roku predstavovali príjmy Envirofнду za obchodovanie s emisnými kvótami sumu 269 639 031 eur, pričom kompenzácie dosahovali len 35 541 125 eur, čo je len niečo cez 13 %, teda ďaleko od 25 % hranice EÚ a ďaleko od viacerých západoeurópskych krajín vrátane Francúzska, Belgicka či Nemecka, kde bol v roku 2024 podiel kompenzácií na úrovni 44 %, 33 %, respektíve 31 %. Osobitne zaujímavé sú pritom prípady Luxemburska a Nórska, ktoré podľa analýzy European Roundtable on Climate Change and Sustainable Transition vyplatili na kompenzácie dokonca viac, než v danom roku vybrali na aukciách emisných kvót.

V praxi to teda znamená, že slovenské podniky dostávajú výrazne menej než štvrtinu úrovne, ktorú európska legislatíva považuje za primeranú a odporúčanú. A to

napriek tomu, že slovenské hutníctvo, chemický priemysel, výrobcovia stavebných materiálov či ďalšie energeticky náročné odvetvia čelia vyšším cenám elektriny ako napríklad ich konkurenti vo Francúzsku, Luxembursku či Belgicku.

Tento prístup má vážne ekonomické dôsledky. Vyššie výrobné náklady postupne znižujú konkurencieschopnosť slovenských exportérov, obmedzujú investície a vytvárajú tlak na utlmovanie výroby. Následkom nie je len strata priemyselnej produkcie, ale aj nižšie budúce daňové a odvodové príjmy štátu. Krátkodobé rozpočtové „šetrenie“ sa tak mení na dlhodobé oslabovanie ekonomiky. O to paradoxnejšie pôsobí fakt, že peniaze na riešenie už existujú. Nie je potrebné čakať na nové európske fondy, nové schémy pomoci ani zdĺhavé notifikačné procesy. Prostriedky sú reálne nahromadené v Environmentálnom fnde a štát ich má okamžite k dispozícii.

Ak má mať klimatická politika ekonomický zmysel, časť výnosov z emisných kvót sa musí vo výrazne väčšej miere vracať späť do priemyslu. V situácii, keď sa na účtoch Environmentálneho fondu kumulujú miliardy eur z emisných kvót, je legitímne diskutovať o tom, či súčasné nastavenie prerozdelenia týchto zdrojov ešte plní svoj pôvodný účel, teda podporovať transformáciu pri súčasnom zachovaní konkurencieschopnosti priemyslu a zamestnanosti.

Zrozumiteľne o smerovaní ekonomiky

07/2026

www.klub500.sk

www.linkedin.com/company/klub-500

Ekonomika • Trendy • Analýzy

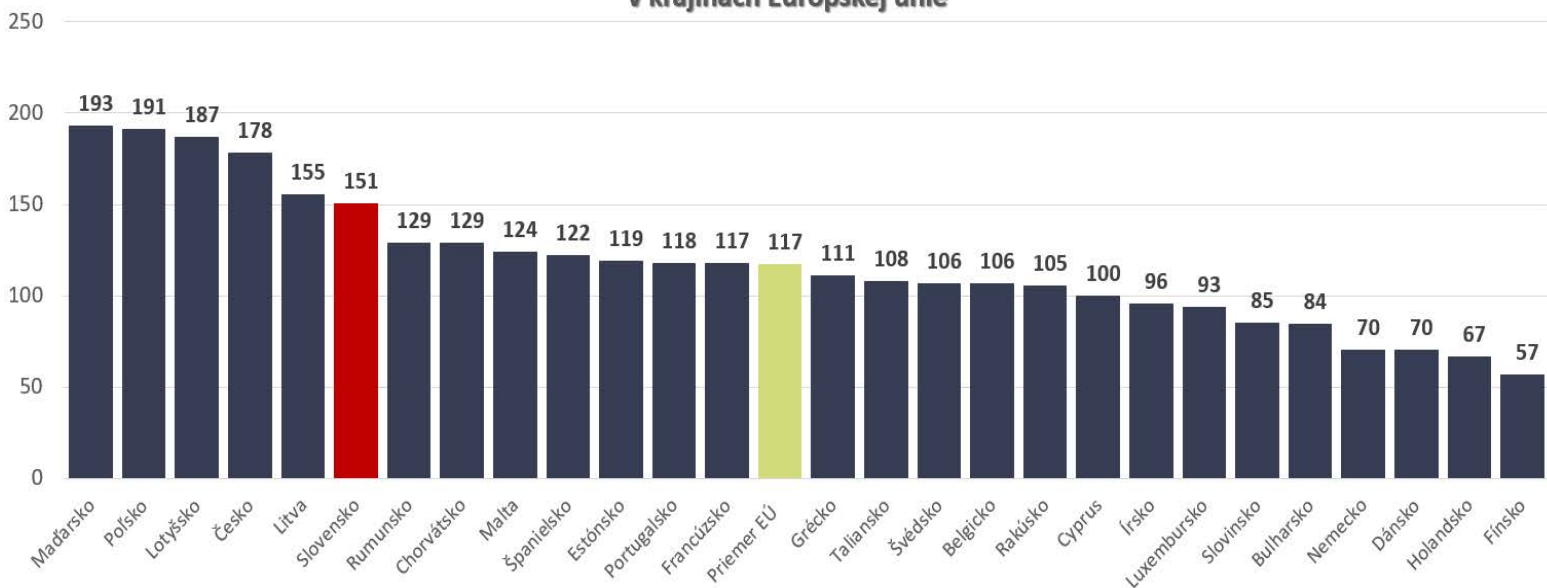
Diskusia o klimatickej politike sa často sústreďuje na environmentálne ciele, no rovnako dôležitou súčasťou jej úspechu je ekonomická udržateľnosť. Zelená transformácia si vyžaduje silný a konkurencieschopný priemysel, ktorý bude schopný financovať investície do modernizácie, udržať pracovné miesta a vytvárať zdroje pre ďalší rozvoj ekonomiky. Ak sa celková rovnováha medzi environmentálnymi ambíciami a ekonomickou realitou naruší, rastie riziko, že časť výroby a investícií sa presunie mimo Európy bez reálneho prínosu pre globálne znižovanie emisií. Klimatická

politika, ktorá ignoruje ekonomickú udržateľnosť, sa totiž veľmi rýchlo môže zmeniť na politiku deindustrializácie.

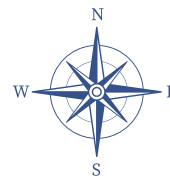
Príbeh slovenského Envirofondu preto nie je len o hospodárení jednej verejnej inštitúcie. Je aj ilustráciou širšej otázky, ako efektívne využívať výnosy z emisných kvót. V situácii, keď sa na účtoch fondu kumulujú miliardové zostatky, je namieste diskusia, či by väčšia časť týchto zdrojov nemala prispievať k zachovaniu konkurencieschopnosti slovenského priemyslu a k ekonomicky udržateľnej realizácii klimatických cieľov.

II. SLOVENSKO V EÚ

Počet vážňov na 100-tisíc obyvateľov v krajinách Európskej únie

Zdroj: Eurostat
Pozn.: Údaje za rok 2024.

Zrozumiteľne o smerovaní ekonomiky

07/2026

www.klub500.skwww.linkedin.com/company/klub-500

Ekonomika • Trendy • Analýzy

NÁKLADY REPRESIE: ČO STOJÍ SLOVENSKÝ VÄZENSKÝ SYSTÉM

Slovensko patrí v rámci Európskej únie medzi krajiny s najvyšším počtom väzňov aj väzenského personálu v prepočte na počet obyvateľov. Na 100-tisíc obyvateľov pripadá na Slovensku 151 väzňov, zatiaľ čo priemer EÚ dosahuje 117. Ešte výraznejší rozdiel vidno pri personálnom zabezpečení väznenstva. Slovensko eviduje 98 zamestnancov väzenského systému na 100-tisíc obyvateľov, pričom európsky priemer predstavuje 67. V oboch ukazovateľoch sa tak krajina radí medzi štáty s nadpriemerne rozsiahlym väzenským systémom.

Vysoký počet väzňov pritom nepredstavuje len otázku bezpečnosti alebo trestnej politiky. Ide aj o významný ekonomický faktor s priamym dosahom na verejné financie, trh práce a dlhodobú efektívitu verejných výdavkov. Každý človek vo väzení totiž nielen vypadáva z ekonomickej aktivity, ale zároveň generuje dodatočné náklady na stráženie, administratívu, infraštruktúru, zdravotnú starostlivosť či prevádzku zariadení.

Podľa údajov Najvyššieho kontrolného úradu dosahovali v roku 2024 priemerné výdavky na väznenú osobu približne 87 eur denne, čo predstavuje takmer 32-tisíc eur ročne na jedného väzňa. Slovensko pritom v prepočte na jedného väzňa

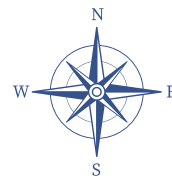
nepatrí medzi krajiny s najvyššími jednotkovými nákladmi v EÚ. Vyššia finančná záťaž systému preto nevzniká primárne v dôsledku nadštandardných výdavkov na jednotlivca, ale najmä v dôsledku rozsahu systému a vysokého počtu väznených osôb.

Ako už bolo uvedené, rozsah slovenského väzenského systému potvrdzujú aj údaje o personálnom zabezpečení väzňov pre dospelých. Slovensko patrí medzi krajiny s najvyšším počtom zamestnancov väznenstva na počet obyvateľov v rámci EÚ. Vyššie hodnoty evidujú už len niektoré menšie alebo špecifické krajiny, napríklad Luxembursko či Maďarsko. Naopak, ekonomicky silné štáty ako Nemecko, Dánsko alebo Fínsko fungujú s výrazne nižším počtom väzenského personálu na počet obyvateľov. Dáta tak naznačujú, že vysoká miera väznenia na Slovensku automaticky vytvára aj vyššie nároky na personálne kapacity štátu, čo sa následne premieta do rastúcich prevádzkových a mzdových nákladov verejných financií.

Tomu zodpovedá aj vývoj verejných výdavkov. Návrh rozpočtu verejnej správy predpokladá, že výdavky štátu na väznenstvo dosiahnu v roku 2026 približne 331 miliónov eur. V ďalších rokoch sa počíta s výdavkami štátneho rozpočtu na úrovni približne 333 miliónov eur ročne.

Zároveň ide o personálne mimoriadne náročný systém. Podľa oficiálnych údajov

Zrozumiteľne o smerovaní ekonomiky

07/2026

www.klub500.skwww.linkedin.com/company/klub-500

Ekonomika • Trendy • Analýzy

Ministerstva spravodlivosti SR pripadalo v roku 2023 na jedného väzňa približne 0,58 príslušníka a zamestnanca Zboru väzenskej a justičnej stráže (ZVJS), pričom podľa rozpočtových projekcií by sa tento pomer mohol do roku 2028 zvýšiť až na približne 0,8 zamestnanca na jedného väzňa. To znamená, že aj pri očakávanom poklese počtu väznených osôb ostávajú personálne náklady systému vysoké a fixná nákladová základňa sa výraznejšie neznižuje.

Naznačuje to aj dlhodobejší vývoj rozpočtových údajov. Medzi rokmi 2023 až 2028 majú výdavky štátneho rozpočtu na väznenstvo podľa návrhu rozpočtu verejnej správy vzrásť približne o 6 %, hoci priemerný počet obvinených a odsúdených osôb má v rovnakom období klesnúť viac než o štvrtinu. Počet príslušníkov a zamestnancov Zboru väzenskej a justičnej stráže má pritom zostať prakticky nezmenený. Dáta tak naznačujú vysoký podiel fixných a personálnych nákladov systému, ktoré sa výraznejšie neznižujú ani pri poklese počtu väznených osôb.

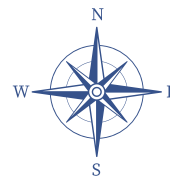
Z ekonomického pohľadu ide o dôležitý indikátor efektivity fungovania štátu. Slovensko dlhodobo čelí nedostatku pracovnej sily v priemysle, logistike či službách, zároveň však udržiava nadpriemerne rozsiahly väzenský systém s vysokými personálnymi nárokmi. Časť pracovnej sily je tak viazaná v segmente financovanom prevažne z verejných zdrojov, ktorý neprispieva priamo k rastu produktivity ekonomiky.

Porovnanie so severnou a západnou Európou zároveň naznačuje, že vysoký počet väzňov nie je automatickým predpokladom vyššej bezpečnosti alebo lepšie fungujúcej spoločnosti. Krajiny ako Fínsko či Dánsko fungujú s výrazne nižším počtom väzňov aj väzenského personálu na počet obyvateľov, pričom zároveň patria medzi ekonomicky najvýkonnejšie a sociálne najstabilnejšie štáty Európy. Väčší dôraz kladú na prevenciu kriminality, alternatívne tresty, elektronický monitoring alebo efektívnejšiu reintegráciu odsúdených na trh práce.

Pre Slovensko tak otázka väznenstva nepredstavuje len tému bezpečnosti alebo spravodlivosti, ale aj otázku efektívnosti verejných financií a konkurencieschopnosti ekonomiky. Racionalizácia systému, väčšie využívanie alternatívnych trestov či efektívnejšia reintegrácia odsúdených by mohli postupne znižovať tlak na verejné výdavky aj personálne kapacity štátu. V podmienkach starnúcej populácie a dlhodobého nedostatku pracovnej sily pritom pôjde o čoraz dôležitejšiu ekonomickú tému.

Z pohľadu verejných financií preto nejde len o otázku výšky výdavkov na jedného väzňa, ale najmä o otázku celkového rozsahu systému. Aj relatívne nižšie jednotkové náklady sa pri nadpriemernej počte väzňov a vysokom počte personálu premieňajú na významnú dlhodobú záťaž pre štátny rozpočet.

Zrozumiteľne o smerovaní ekonomiky

07/2026

www.klub500.sk

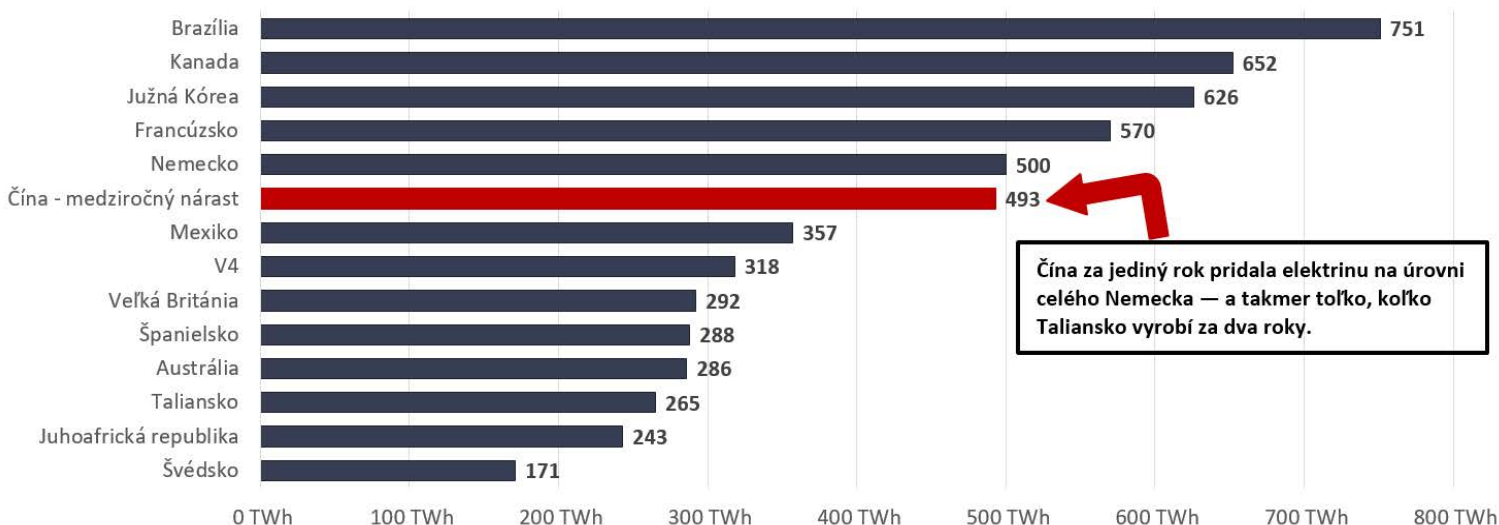

www.linkedin.com/company/klub-500

Ekonomika · Trendy · Analýzy

III. SVET A MY

Medziročný prírastok výroby elektriny v Číne medzi rokmi 2024 a 2025 v porovnaní s ročnou výrobou elektriny iných krajín

Čína za jediný rok pridala elektrinu na úrovni celého Nemecka — a takmer toľko, koľko Taliansko vyrobí za dva roky.

Zdroj: Ember

MEDZIROČNÝ RAST VÝROBY ELEKTRINY V ČÍNE PREKONAL CELOROČNÚ PRODUKCIU NEMECKA

Čína dnes nestavia len nové elektrárne. Buduje energetický systém v mierke, ktorú si Európa len ťažko vie predstaviť.

Najnovšie dáta Ember ukazujú, že čínska výroba elektriny sa medzi rokmi 2024 a 2025 zvýšila o 493 terawatthodín (TWh). Toto číslo samo osebe pôsobí abstraktne, až kým ho neporovnáme s realitou. Ide totiž takmer o celý ročný výkon Nemecka, ktoré vyrobí približne 500 TWh elektriny ročne. Je to viac, než dnes vyprodukuje Veľká Británia, Taliansko či Španielsko. A výrazne viac, než vyrobí všetky krajiny V4 dohromady. Čína tak za jediný rok pridala

do svojej siete elektrinu v objeme jednej veľkej európskej ekonomiky.

Ešte zaujímavejšie však je, odkiaľ tento rast prišiel. Prakticky celý prírastok zabezpečili obnoviteľné zdroje. Samotná solárna energia pridala približne 336 TWh, vietor ďalších približne 138 TWh. To zároveň ukazuje, že Čína už v oblasti obnoviteľných zdrojov energie nehrá iba rolu nasledovateľa, ale v absolútnych prírastkoch výkonu a výroby výrazne predstihuje západné ekonomiky, ktoré pritom OZE dlhodobo prezentujú ako jednu zo svojich hlavných strategických priorít.

Mierku tejto zmeny dobre ilustruje ešte jeden údaj: viac než polovica celého globálneho rastu solárnej výroby v roku

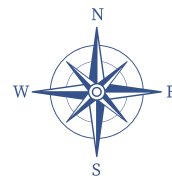
Diana Motúzová

motuzova@klub500.sk

+421 903 259 633

Zrozumiteľne o smerovaní ekonomiky

07/2026

www.klub500.skwww.linkedin.com/company/klub-500

Ekonomika • Trendy • Analýzy

2025 prišla z Číny. Svet spolu pridal približne 635 TWh novej solárnej výroby, pričom samotná Čína tvorila viac než 336 TWh z tohto rastu.

Pri porovnaní s USA a Európskou úniou je rozdiel v dynamike ešte výraznejší. Spojené štáty zvýšili výrobu elektriny približne o 129 TWh, pričom rast obnoviteľných zdrojov bol z veľkej časti vykompenzovaný vyššou výrobou z uhlia. Európska únia pridala len približne 24 TWh, pričom rast soláru bol oslabený poklesom hydroenergetiky a veternej výroby.

Práve tu sa ukazuje zásadný rozdiel v stratégii. Európa rieši predovšetkým transformáciu existujúceho systému. Čína však robí niečo iné: v obrovskom rozsahu buduje nový energetický systém popri starom. Uhlie si ponecháva ako poistku stability, no zároveň masívne investuje do zdrojov, ktoré budú poháňať ekonomiku budúcnosti. To zásadne mení pohľad na čínsku energetiku, keďže nejde len o klimatické ciele alebo „zelenú“ transformáciu. V skutočnosti ide o priemyselnú a geopolitickú stratégiu.

Elektrina sa totiž stáva základnou surovinou ekonomiky 21. storočia. Krajina,

ktorá bude mať dostatok lacnej elektriny, získa výhodu v elektromobilite, batériách, dátových centrách, umelej inteligencii, výrobe čipov aj energeticky náročnom priemysle. Čína si to uvedomila skôr než väčšina sveta a podľa toho aj koná.

Práve preto dnes vzniká paradox, ktorý bude definovať globálnu energetiku najbližších rokov: krajina, ktorá je najväčším emitentom CO₂, sa zároveň stáva aj dominantnou silou v oblasti obnoviteľných zdrojov a elektrifikácie ekonomiky.

A možno najdôležitejšie je ešte niečo iné. Kým Európa často diskutuje o reguláciách, Čína buduje kapacity. V obrovskom rozsahu pripravuje energetickú infraštruktúru pre ďalšiu fázu priemyselnej transformácie. Nie pre dnešnú ekonomiku, ale pre ekonomiku nasledujúcich desaťročí.

Čínska energetická expanzia preto nie je len príbehom o elektrine. Je to príbeh o tom, kto bude mať v budúcnosti dostatok energie na rast, výrobu, inovácie a technologickú dominanciu. A v tomto preteku dnes Čína zrýchľuje tempom, ktoré vo svete nemá obdobu.

